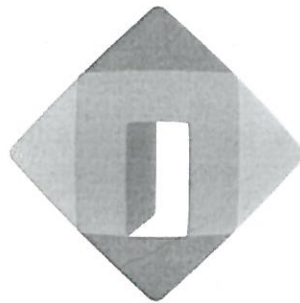

Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye

Utógondozói Szakmai Egység

Szakmai program 2024.

A szakmai programot a nevelőtestület 2024. június 14. napján elfogadta.

Lukácsné Szeles Éva
szakmai egységvezető

(a nevelőtestület képviselőjeként)

Jeszán Csabáné
intézményvezető

Tartalomjegyzék

I. Utógondozói Szakmai Egység - program a szakmai egység szintjén

1. A szakmai egység neve, székhelye, telephelyei, személyi feltételei	3
2. Ellátandó célcsoport és annak jellemzői	3
3. Az utógondozás és az utógondozói ellátás szerepe.....	4
4. Az utógondozás és az utógondozói ellátás célja és feladata	4
5. Az utógondozás, utógondozói ellátás igénybevételének lehetőségei.....	6
5.1. Utógondozás	6
5.2. Utógondozói ellátás	6
5.2.1. Utógondozói ellátás biztosítható	7
5.2.1.1. A gyermekotthonokban, lakásotthonokban	8
5.2.1.2. Az utógondozói otthonokban	8
5.2.1.3. A külső férőhely	8
6. Működési és tárgyi feltételek	9
6.1. Utógondozói otthonok	9
6.2. Külső férőhelyek	10
7. Jogok védelme, érdekérvényesítés.....	11
7.1 A fiatal felnőttek jogainak védelme, érdekérvényesítés.....	11
7.2 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	11
8. Nagykorúságuk előtt speciális ellátási igényű, illetve különleges szükségletű fiatal felnőttek ellátása.....	12
9. Önálló életre nevelés	12
9.1. Lakásotthoni/gyermekeotthoni felkészítés.....	13
10. Otthonteremtési támogatás.....	15
11. Az utógondozó személye.....	16
12. Az utógondozó feladata	16
13. A feladat végrehajtásának alapelvei	17
14. A munka megvalósulásának módjai.....	19
15. A minőségbiztosítás elemei.....	19
16. Továbbképzések, szakmai igényesség	20
17. Együttműködés	21
17.1. Intézményen kívüli.....	21
17.2. Intézményen belüli.....	21
18. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás	21

II. Mellékletek.....	21

Utógondozói Szakmai Egység

1. A szakmai egység neve, székhelye, telephelyei:

Az Utógondozói Szakmai Egységet a Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye működteti, amelynek székhelye a 7621 Pécs, Király u. 33. földszint 8. szám alatt található.

A szakmai egység szakemberei és a tevékenységüket koordináló szakmai vezető a 7621 Pécs, Megye u. 24. szám alatti, Mandulafa Gyermekotthon Pécs iroda helyiségében végzik munkájukat, továbbá a kijelölt telephelyeken is látnak el feladatokat.

A szakmai egységet alkotó ellátási helyek:

Utógondozói otthonok:

- Mandulafa Gyermekotthon Pécs - Utógondozói Csoport, 7621 Pécs, Megye u. 24.;
- Írisz Utógondozói Otthon Pécs, 7629 Pécs, Bocskai u. 7. I. emelet 5.;
- Galagonya Utógondozói Otthon Pécs, 7629 Pécs, Pákolitz I. u. 14. manzárd 1.;
- Levendula Utógondozói Otthon Pécs, 7636 Pécs, Illyés Gy. út 30. I. emelet 5.

Külső férőhelyek (bérleti vagy használati szerződés alapján):

- Pipacs Külső Férőhely Pécs, 7634 Pécs, Ércbányász u. 32. III. em.5.;
- Jegenye Külső Férőhely Komló, 7300 Komló, Nagyszántó u. 7/A. III. em 12.;
- Szőlőskert Otthon Pécs, 7621 Pécs, Hunyadi János utca 54.

Személyi feltételek:

- 1 fő szakmai vezető
- 4 fő nevelő
- 2,5 fő gyermekvédelmi asszisztens

2. Ellátandó célcsoport és annak jellemzői:

Az Utógondozói Szakmai Egység a gyermekvédelmi gondoskodás rendszerében nagykorúvá vált, Baranya vármegyei illetőségű fiatal felnőttek részére biztosít a jogszabályban meghatározott feltételek esetén utógondozást, utógondozói ellátást. A fiatal felnőttek nagykorúságuk elérése után alap-, közép-, felsőfokú, vagy egyéb tanulmányokat folytatnak, de lehetnek tovább nem tanuló dolgozó, vagy álláskereső fiatal felnőttek, akik létfenntartásukat önállóan nem tudják biztosítani, valamint a szociális szakosított ellátás intézményeibe felvételüket váró fiatal felnőttek is.

A család nélkül felnövő fiatalok általában alacsony önbizalommal és önértékeléssel, valamint gyenge érdekérvényesítő képességgel rendelkeznek. Esetükben jelentős gondot okoz, hogy nincsenek felkészülve az önálló életre, iskolai végzettségük és szociális készségeik sok esetben alacsonyak, családi kapcsolataik gyengék.

Lehetővé kell tenni, hogy a fiatal még az igénybe vételt megelőzően megismerje leendő ellátási helyét, az utógondozással, utógondozói ellátással kapcsolatos feladatokat ellátó nevelőjét (továbbiakban: utógondozó). A rendelkezésre álló lehetőségek mellett arra kell törekedni, hogy a fiatal érdekei érvényesüljenek, etnikai, kulturális hovatartozása számára diszkriminációt ne okozzon.

3. Az utógondozás és az utógondozói ellátás szerepe

A nevelésbe vétel megszűnését követően a fiatal felnőtteket lehetőség szerint családjukba – tágabb értelemben a társadalomba – kívánjuk visszagondozni, illetve az önálló életük megkezdésében támogatjuk őket.

Segítségükre lehetünk abban, hogy megértsék és elfogadják a tényt, hogy nagykorúként a saját életüket kell élniük, saját döntéseiket kell meghozniuk, amelyért felelősséget kell vállalniuk, ebben a folyamatban támogatjuk őket. Ehhez elengedhetetlen, hogy az utógondozó ismerje meg minden hozzá tartozó fiatal személyiségét és legyen tisztában az életkörülményeivel, személyes kapcsolataival. A hatékony szakmai munkához fontos a fiatalokat érő különböző hatások ismerete és ezeknek az információknak a felhasználása, illetve a fiatalra erőteljes hatást gyakorló, intézményes kereteken kívüli közeg és környezet támogatása is. A fiatal felnőtteket elsősorban abban kell segíteni, hogy a közvetlen környezetükben, kapcsolataikban felmerülő kérdésekre, problémákra saját maguk találjanak választ, illetve megoldást.

4. Az utógondozás és utógondozói ellátás célja és feladata

Az utógondozás és az utógondozói ellátás és az ennek keretében végzett utógondozói tevékenység célja a fiatalok önálló életvitele kialakításának és társadalmi integrációjának elősegítése. A társadalmi integráció egyik fontos alapfeltétele a megfelelő iskolai végzettség megszerzése, valamint a munkavállalás és elhelyezkedés, amelyre fel kell készíteni őket és hátrányaikat minél jobban szükséges kompenzálni. Az utógondozói tevékenység ennek minél teljesebb érvényesülése érdekében történik, amely mind az utógondozás, mind az utógondozói ellátás esetében azonos elveken nyugszik és ugyanazon célok megvalósítására törekszik.

A cél mindig az az állapot, ahová el akarunk érni, a célok megvalósításához pedig rövid és hosszú távú tervekre van szükségünk. Ezeket az utógondozó mindig a fiatal felnőtt egyéni szükségleteinek megfelelően, vele szoros együttműködésben határozza meg.

Az utógondozói tevékenység tekintetében:

- *rövidtávú terv*: a fiatal felnőttek motiválása, jövőképe kialakításának elősegítése (iskolai tanulmányok befejezése, szakmaszerzés, munkába állás),
- *hosszú távú terv*: önismeret kialakítása, információk birtokában problémák megoldása (képes legyen ügyeit autonóm, önálló módon intézni),
- további cél: a fiatal felnőtt megfelelő, önálló életvitelének kialakításával megteremteni az önálló élet megkezdésének lehetőségét.

Az utógondozói tevékenység más jellegű segítő munka, mint a hagyományos gyermekvédelmi tevékenység, hiszen itt a fiatal felnőtt támogatásáról, segítségéről van szó. A fiatal jogi értelemben már felnőtt, ugyanakkor pszichésen még nem elég felkészült életfeladatai önálló ellátásához.

Az utógondozó – utógondozott viszonyban két felnőtt ember kapcsolatáról van szó.

Az utógondozói tevékenység alapja, hogy a fiatal az utógondozóval együttműködjön, ehhez fontos a bizalmi kapcsolat, amely lehetővé teszi, hogy a fiatal problémáiban megnyíljon az utógondozó felé.

A fiatal felnőtt segítséget kér – ha akar – utógondozójától, az utógondozó pedig rendelkezésre áll a segítségadásban. Az utógondozói tevékenység eredményességét nagymértékben meghatározza kettejük kapcsolatának minősége, a fiatal együttműködése. A közös munka során a fiatal felnőtt önrendelkezését maximálisan figyelembe kell venni.

Az utógondozói tevékenység, mint nevelési feladat a fiatalok társadalmilag meghatározó (szociális integrációját szolgáló) egyéni képességeinek intenzív fejlesztését jelenti. Ennek része:

- a már megkezdett korrekciós nevelés folytatása,
- szocializációs folyamat elősegítése, önálló életre való felkészítés,
- követhető, megfelelő életritmus kialakítása,
- értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődés elősegítése,
- fegyelem, akaraterő, motiváció fejlesztése,
- szabadidő hasznos eltöltése, kulturált művelődési igények kiépítése.

A szakellátás eredményességének egyik mutatója az, hogy az onnan kikerülő fiatalok milyen módon és mennyire képesek teljes értékű, felelős életet élni, milyen mértékben igazolja vissza sikerességük vagy sikertelenségük a gyermekvédelmi gondoskodás hatékonyságát,

eredményességét. Az utógondozói tevékenység egy korábban megtervezett nevelési-gondozási feladat utolsó állomása lehet, amelyben a családhoz hasonlóan „elengedik a fiatal kezét” és megmérettetik a korábbi évek munkája.

5. Az utógondozás, utógondozói ellátás igénybevételének lehetőségei:

A gyermek 17 éves korában átfogó tájékoztatást kap intézményünk munkatársaitól az utógondozás, az utógondozói ellátás rendszeréről, nagykorúvá válása utáni lehetőségeiről. Ehhez kapcsolódva felmérésre kerül önállósági szintje. Az információk alapján konkretizálhatók a nagykorúvá válásáig hátralevő időszak fő, - a megfelelő önállósági szint elérését célzó - nevelési feladatai, illetve felszínre kerülhet az esetleges gondnokság alá helyezési eljárás elindításának szükségessége is. Fontos feladatunk a nagykorúság előtt álló gyermekek nevelőinek folyamatos tájékoztatása, információkkal való ellátása, ismereteik frissítése az utógondozói ellátással kapcsolatban, mivel elsősorban ők találkoznak a gyermekek kérdéseivel és bizonytalan vagy hamis tartalmú válaszok bizonytalanságot, félelmet kelthetnek bennük, ezért ezekre a tájékoztatókra őket is meghívjuk, illetve lehetőség szerint a szakmai egység-értekezleteken is tartunk tájékoztatást a témában.

5.1. Utógondozás

A gyámhatóság határozata alapján kijelölt utógondozó biztosítja az utógondozást:

1. a nevelésbe vétel megszűnése után annak a fiatal felnőttnek, aki a családba történő visszailleszkedésének elősegítése és az önálló életkezdésének megsegítése érdekében azt kéri, legfeljebb 1 év időtartamra, illetve
2. az otthonteremtési támogatás igénylésének, felhasználásának és elszámolásának időtartamára utógondozás vagy utógondozói ellátás alatt nem álló fiatal felnőtt számára.

5.2. Utógondozói ellátás

Az utógondozói ellátást a gyámhatóság a fiatal felnőtt kérelmére rendeli el, az ellátás igénybevétele önkéntes. Amennyiben szükséges, a kérelem benyújtását megelőzi a nagykorúság elérése előtt 90 nappal összehívott tanácskozás, melynek keretében összegezhetőek az előzetesen kijelölt célok alapján elért nevelési eredmények, véglegesíthető az elhelyezéssel, az utógondozó személyével, a további feladatokkal kapcsolatos megegyezés.

A tanácskozás résztvevői: a gyermek, a gyermekvédelmi gyám, az Utógondozó Szakmai Egység vezetője és a leendő utógondozó.

Az alábbi jogcímenek utógondozói ellátásban részesülhet az a fiatal felnőtt, aki nagykorúságát

megelőzően, vagy azt követően azt kéri és a jogszabályi feltételeknek megfelel:

- létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja (21 éves korig, különleges vagy speciális szükségletüként nagykorúvá váló gyermek esetében 22 éves korig), vagy
- köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói-hallgatói, vagy felnőttképzési jogviszonyban áll (24. életévét betöltött, középfokú iskolában tanuló, vagy szakképző intézménnyel tanulói vagy felnőttképzési jogviszonyban álló fiatal felnőtt, és a 25. életévét betöltött, felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. Az utógondozói ellátás a fiatal felnőtt kérelmére meghosszabbítható a tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonya megszűnéséig, de legkésőbb a 30. életévének betöltéséig a fenntartó döntése alapján), vagy
- szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja (legfeljebb 22. életév betöltéséig).

A fiatal felnőtt személyre szabott, utógondozói ellátásról szóló megállapodásban vállalja az utógondozói ellátásával kapcsolatos kötelezettségeit. Ezek közül a legfontosabbak az utógondozóval történő együttműködés, az ellátási hely együttélési szabályainak betartása, a térítési díj fizetési kötelezettség teljesítése és alapvető elvárás, hogy a fiatal tanuljon, vagy dolgozzon, illetve munkát keressen regisztrált álláskeresőként.

Az együttműködés hiánya, a szabályok áthágása maga után vonhatja az ellátás megszüntetését (az ellátás ezen okokból történő megszűnése esetén a fiatal egy éven belül nem kérheti az utógondozói ellátást). A fiatal önmaga bármikor kérheti az utógondozói ellátás megszüntetését.

Az utógondozói ellátás elrendeléséhez szükséges iratokat legkésőbb a gyermek nagykorúvá válása előtt 60 nappal továbbítja a gyermekvédelmi gyám az illetékes gyámhatóság felé.

5.2.1. Utógondozói ellátás biztosítható:

- gyermekotthonban, lakásotthonban,
- utógondozói otthonban,
- külső férőhelyen.

Az ellátási hely kijelölésénél figyelembe kell venni a fiatal kérelmét, továbbtanulásának irányát, munkahelyét, családi és baráti kapcsolatait, nemét, személyiség-állapotát, egyéni szükségletét és a tehetséggondozás lehetőségét. Törekednünk kell arra, hogy mindig a fiatal felnőtt személyiségéhez és adott körülményeihez, lehetőségeihez alkalmazkodva válasszuk ki az adekvát elhelyezést.

Az utógondozói ellátás biztosítása során arra törekszünk, hogy a fiatal felnőtt számára a teljes önállóság eléréséig az ellátási helyek szempontjából is biztosítható legyen a fokozatosság a legnagyobb kontrollt és támogatást biztosító formától az egyre kisebb felügyeletet, illetve nagyobb

önállóságot nyújtó felé:

gyermekotthon, vagy lakásotthon → utógondozói otthon → külső férőhely → gondozás megszűnése.

5.2.1.1. A gyermekotthonokban, lakásotthonokban elhelyezett utógondozói ellátottak esetében az otthon házirendjének utógondozói ellátottakra vonatkozó kiegészítéssel kell rendelkeznie. Az utógondozói ellátás az otthon dolgozói és a kijelölt utógondozó közötti szoros együttműködéssel történik. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal szükség szerinti ellátásban részesül, melyért térítési díjat fizet.

5.2.1.2. Az utógondozói otthonokban élők mindennapi életritmusát, a fiatalok együttélését, az elvárt viselkedést a házirend szabályozza. Az otthonba történő befogadást követően a fiatal a házirendet elolvassa, és aláírásával igazolja annak tudomásul vételét. A nagykorúvá vált, utógondozói otthonban elhelyezett fiatal szükség szerinti ellátásban részesül, melyért térítési díjat fizet.

5.2.1.3. A külső férőhely kedvező lehetőség az önálló életvitel gyakorlására. Lehetőség szerint törekedni kell a külső férőhelyes elhelyezés segítésére, illetve az erre való alkalmasság kialakítására, mert ez az elhelyezési forma fejleszti leginkább az önállósodást. A nagykorúvá vált, külső férőhelyen elhelyezett fiatal szükség szerinti ellátásban részesül, melyért térítési díjat fizet.

Külső férőhelyen történő elhelyezésnek több formája lehetséges:

Külső férőhelyen bérleti szerződés alapján különálló önkormányzati bérlakásokban, illetve tulajdonossal kötött bérleti szerződéssel veszik igénybe az utógondozói ellátást azok a fiatalok, akik ezt a lehetőséget kérik. Feltétele, hogy magukról és környezetükről önállóan gondoskodni tudnak, mindennapos felügyeletre nem szorulnak.

A **külső férőhely** másik, speciális formája, amikor használati szerződés megkötésével az intézmény használatában lévő ingatlanban élhetnek utógondozói ellátottként. Az itt élők mindennapi életritmusát, a fiatalok együttélését, az elvárt viselkedést a házirend szabályozza, melyet a fiatal elolvas és aláírásával igazolja annak tudomásul vételét.

Az ingatlanok közvetlen környezetében élő családokkal történő jószomszédi viszony kialakítása rendkívüli fontosságú, mivel az utógondozó nem tartózkodik az ellátási helyen minden nap. A társasházi lakásban történő elhelyezés esetén pedig még inkább fontos a lakóközösséggel való jó kapcsolat fenntartása. A fiatal felnőtteknek tartózkodniuk kell az egészségre ártalmas életforma gyakorlásától, tudatmódosító szerek (drog, alkohol) használatától. A külső férőhely

területén a dohányzás nem engedélyezett.

6. Működési és tárgyi feltételek:

6.1. Utógondozói otthonok:

- Mandulafa Gyermekotthon Pécs - 7621 Pécs, Megye u. 24.
(max. 7 fő fiatal férfi számára)
- Írisz Utógondozói Otthon Pécs - 7629 Pécs, Bocskai u. 7. I. emelet 5.;
(max. 6 fő fiatal nő számára)
- Galagonya Utógondozói Otthon Pécs - 7629 Pécs, Pákolitz I. u. 14. manzárd 1.;
(max. 6 fő fiatal férfi számára)
- Levendula Utógondozói Otthon Pécs - 7636 Pécs, Illyés Gy. út 30. I. emelet 5.
(max. 7 fő fiatal nő számára)

Az utógondozói otthonok pécsi lakótelepi társasházban, továbbá a Mandulafa Gyermekotthon Pécs épületében az ott elhelyezett gondozottaktól elkülönült lakrészben találhatók. A fiataloknak vállalniuk kell a házirendben foglaltak, különösen a kölcsönös együttélés szabályainak maradéktalan betartását. Mindegyik ellátási helyen az ott élő fiataloknak a jószomszédi viszony kialakítására, illetve fenntartására kifejezetten ügyelniük kell. Tévézés, zenehallgatás során tekintettel kell lenni a lakótársakra, szomszédokra. A fiatal felnőtteknek tartózkodniuk kell az egészségre ártalmas életforma gyakorlásától, tudatmódosító szerek (drog, alkohol) használatától. Az otthonok területén a dohányzás nem engedélyezett.

A fiatalok önállóan gondoskodnak ruházatuk, személyes dolgaik, személyes környezetük rendben tartásáról. A közös használatú helységeket használat után mindenki maga takarítja. Az otthonok egészét érintő házimunkákat a lakók heti váltásban látják el. Ezek a normák, feladatok az utógondozói ellátás esetén azt jelentik, hogy a fiatal felnőttek az önálló életvitel kialakításának praktikus készségeit gyakorolják. Az utógondozói ellátás, mint segítő szolgáltatás ez esetben annyit jelent, hogy a fiatal felnőtt napi feladatait, tevékenységeit nevelője irányítja, értékeli, és differenciáltan alkalmazza az alábbi nevelési módszereket: elismerés, biztatás, dicséret, tilalom, beszélgetés, meggyőzés stb. - de nem jelenti azt, hogy átvállalja tőle a feladatot.

A fiatal felnőtt köteles jelenteni nevelőjének az utógondozói otthonból történő hosszabb eltávozás célját, annak várható időtartamát és a visszaérkezés idejét. Látogatók fogadása a nevelő *jelenlétében*, illetve engedélyével lehetséges. A fiatal köteles az ellátási hely állapotára, a berendezési tárgyakra vigyázni, azokat rendeltetésszerűen használni. Köteles az önhibájából vagy szándékosan okozott károkat megtéríteni. Az utógondozói otthonok területén csak kistestű (akvárium) kisállat tartása lehetséges.

A fiatal köteles a havi fórumokon megjelenni, ahol joga van ellátásával kapcsolatosan véleményt nyilvánítani. A fórum ad lehetőséget arra, hogy megbeszéljék az aktuális problémákat, rendezzék a lakóközösségen belüli konfliktusokat.

Az itt élő fiatalok lakhatást, fűtést, világítást, főzési, tisztálkodási lehetőséget kapnak. Élelmezési, higiénés igényeik kielégítésére vásárlási utalványt biztosítunk. Az otthonban a fiatal felnőtt többnyire személyes tárgyait (ágynemű, evőeszköz stb.) használja.

6.2. Külső férőhelyek

- Külső férőhelyek (bérleti szerződés alapján)

A fiatalok itt a bérbeadó és saját maguk által meghatározott szabályok szerint élnek, azonban lakókörnyezetük nyugalma nem zavarhatják és a kulturált együttélés szabályait be kell tartaniuk. Vigyázniuk kell az ingatlan állapotára és berendezési tárgyaira. Adósságot nem halmozhatnak fel. Az Utógondozó Szakmai Egység nevelői időnként meglátogatják őket otthonukban.

A külső férőhelyre kerülők a szükség szerinti ellátásban, és 10.000.- Ft/hó albérleti támogatásban részesülnek.

Egyedül ennél az ellátási formánál van lehetőség anya, apa és gyermeke önálló életének kialakítására és gyakorlására. Más ellátási helyen a gyermek apával történő együttes elhelyezése intézményi kereteink között nem megvalósítható.

Ilyenkor cél az anya-gyermek, illetve szülő-gyermek kapcsolat fenntartása, erősítése olyan szintig, hogy az utógondozói ellátás befejeződésekor együtt tudjanak kilépni egy stabil környezetbe. Fontos feladat a jellemzően család nélküli szocializációban felnövekedő fiatal felnőtt/felnőttek képessé tévése az anyai, illetve apai szerep felvállalására, az ezzel járó felelősség megélésére és elfogadására.

Az ellátás alapvetően a szülői kompetencia kialakítására, erősítésére, valamint a szülők gyermeknevelésben vállalt közös felelősségére épít. A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő gondozása, illetve nevelése elsősorban szülő/szülők feladata. Így igazából nemcsak „anya-gyermek”, hanem ahol lehet „anya - apa – gyermek”, tehát teljes család kialakítására, erősítésére célszerű törekedni.

Fontos az is, hogy ez alatt az idő alatt az anyák/apák tanuljanak, és lehetőleg olyan szakmát szerezzenek, amiből később akár önállóan is meg tudnak élni gyermekükkel.

- **Külső férőhelyek (használati szerződés alapján):**

- Pipacs Külső Férőhely Pécs - 7634 Pécs, Ércbányász u. 32.
(max. 6 fő, fiatal nő számára)
- Jegenye Külső Férőhely Komló - 7300 Komló, Nagyszántó u. 7/A.
(max. 8 fő, fiatal férfi számára)
- Szőlőskert Otthon Pécs - 7621 Pécs, Hunyadi János utca 54.
(max. 8 fő, fiatal nő számára)

A fiatal felnőttek ebben az elhelyezési formában hasonlóan az utógondozói otthonban elhelyezett ellátottakhoz, szükségleteikhez igazodó ellátást kapnak, melyért térítési díjat fizetnek. A fiatalok önállóan gondoskodnak ruházatuk, személyes dolgaik, személyes környezetük rendben tartásáról. A közös használatú helységeket használat után mindenki maga takarítja. Ezek a normák, feladatok az utógondozói ellátás esetén azt jelentik, hogy a fiatal felnőttek az önálló életvitel kialakításának praktikus készségeit gyakorolják. Az utógondozói ellátáshoz kapcsolódó segítő szolgáltatás ez esetben annyit jelent, hogy a fiatal felnőtt napi feladatait, tevékenységeit utógondozója irányítja, értékeli, differenciáltan alkalmazza az alábbi nevelési módszereket: elismerés, biztatás, dicséret, gátlás, tilalom, beszélgetés, meggyőzés stb. - de nem jelenti azt, hogy átvállalja tőle a feladatot. Az ingatlanok üzemeltetési költségeit a Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye intézmény biztosítja.

A fiatal köteles a ház, lakás berendezési tárgyaira vigyázni, azokat rendeltetésszerűen használni. Köteles az önhibájából vagy szándékosan okozott károkat megtéríteni. A fiatal köteles az alkalmankénti fórumokon megjelenni, ahol joga van ellátásával kapcsolatosan véleményt nyilvánítani. A fórum ad lehetőséget arra, hogy megbeszéljék az aktuális problémákat, rendezzék az egymás közötti konfliktusokat.

A külső férőhelyen élő fiatalok lakhatást, fűtést, világítást, főzési, tisztálkodási lehetőséget kapnak. Élelmezési, higiénés igényeik kielégítésére vásárlási utalványt biztosítunk. A külső férőhelyen a fiatal felnőtt többnyire a személyes tárgyait (pl.: ágynemű, evőeszköz stb.) használja.

7. Jogok védelme, érdekérvényesítés

7. 1. A fiatal felnőttek jogainak védelme, érdekérvényesítése

Az utógondozói otthonok és az intézményi telephelyként működő külső férőhelyek havonta tartanak fórumot, ahol a mindennapok során felmerült problémákat, igényeket, lehetőségeket vitatják meg a résztvevők.

Az utógondozói ellátottak érdekeinek képviselésére intézményi szinten Érdekképviselési Fórum összehívására van mód, ami külön szabályzatban meghatározott keretek között zajlik.

7.2. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A munkatársak az őket ért jogsérelmek esetén panasszal fordulhatnak közvetlen feletteseikhez, illetve ennek eredménytelensége esetén az intézmény vezetőjéhez is. A jogaik érvényesítésének érdekében csatlakozhatnak az intézményben működő Pedagógus Szakszervezeti Alapszervezethez, illetve részt vehetnek annak munkájában, kérhetik az általuk biztosított jogsegély lehetőségét.

8. Nagykorúságuk előtt speciális ellátási igényű, illetve különleges vagy kettős szükségletű fiatal felnőttek ellátása

Abban az esetben, amikor olyan fiatal felnőtt ellátási helyét kell megválasztani, aki nagykorúságának elérése előtt speciális ellátási igényű, illetve különleges vagy kettős szükségletű volt, kiemelten meg kell vizsgálni, szükséges-e a 24 órás felügyelet biztosítása számára. Amennyiben igen, akkor a lakásotthonban, gyermekotthonban való elhelyezést támogatjuk. Ilyen esetekben a szükséges ellátás az adott szakmai egység szakemberei segítségével (pszichológus, fejlesztő pedagógus), szükség esetén a megfelelő „külső” (pszichiátriai, rehabilitációs, egészségügyi stb.) intézményekkel, szervezetekkel együttműködve biztosítható. Egyéb elhelyezési formáknál is biztosítani tudjuk a megfelelő ellátást, természetesen ilyenkor kiemelt fontosságú a már említett „külső” segítség igénybevétele.

9. Önálló életre nevelés

Az intézmény fő szakmai irányvonalként tűzte ki a különböző gondozási helyeken nevelkedő gyermekek hatékony felkészítését az önálló életvitelre.

Rendszeresen visszatérő probléma, hogy a nagykorúságukat elérő fiatal felnőttek mennyire képesek az önálló életvitelre, mire lettek felkészítve (illetve mire készültek fel) a lakás- és gyermekotthoni, vagy nevelőszülői családban való nevelkedés alatt. Fontos szempont, hogy megtanulják, majd készség szinten alkalmazzák azokat az alapvető ismereteket, melyek lehetővé teszik számukra a nagykorúságuk elérését követően a mindennapokban való eligazodást, „életben maradást”, a felnőtt társadalomba történő integrálódást.

Ki kell alakítani azt a napirendet, a munkához, közösséghez való azonosulást, ami alkalmassá teszi a fiatal felnőttet a minél sikeresebb beilleszkedésre.

Az alábbiakat még a nagykorúságuk előtt kell elsajátítani, megtanulni, megfelelő helyen és időben alkalmazni:

- pénz kezelésének megfelelő szintű elsajátítása, pénzbeosztási gyakorlat egy bizonyos időintervallumban;
- vásárlás szempontjainak ismerete;
- a felmerülő költségek megtérítésének feltételei (az elszámolás számla ellenében történik);
- hivatalos ügyek elintézésének menete (pl. ügyfélhívó rendszer ismerete, legyen ismerete családi pótlék, árvaellátás ügyintézéséről, meg tudja fogalmazni, mit szeretne elintézni, ha valamit nem tud, mindig meg kell kérdezni stb.);
- adatlap, készpénzfizetési csekk önálló értelmezése, kitöltése;
- tanulmányokkal kapcsolatos ügyintézés (pl. diákigazolvány, tankönyv, iskolai befizetések, bérletvásárlás), határidők betartása;
- egészségügyi ellátással kapcsolatos alapvető ismeretek (TAJ, időpont kérés stb.);
- alapvető kommunikációs készséggel rendelkezzen (ügyintézés személyesen és telefonon);
- alapvető illemtani ismeretek (köszönés, bemutatkozás, tisztelet);
- tudjon együttműködni, merjen segítséget kérni;
- legyen gyakorlata házimunkák önálló elvégzésében: önálló mosás, mosógép, centrifuga használata (mit, mennyit, hogyan tesz bele);
- mosogatás, odafigyelve a vízhasználatra;
- tisztítószerek használata (mennyi kell egy vödör vízbe) és alapvető takarítási ismeretek: porszívózás, ablaktisztítás, közös WC és fürdőhasználat és annak rendbetétele;
- ruházat, lakószoba és közvetlen környezet rendben tartása;
- alapvető főzési ismeretek elsajátítása, élelmiszerek tárolása (hűtő);
- konyhai háztartási gépek alapvető ismerete, használat utáni kikapcsolása és rendbetétele;
- tv és számítógép használata;
- bejárati ajtó bezárása, villany leoltása, ajtók és ablakok becsukása elmenetelkor;
- önálló felkelés (ébresztőóra használata);
- személyes higiénia.

Ebből a felsorolásból is látható, hogy fiataljainktól tulajdonképpen azokat a viselkedési formákat, képességeket várunk el, melyeknek magunk is birtokában vagyunk és nap, mint nap használunk.

Napjaink fiatal felnőtt társadalmáról azonban elmondható, hogy az önállóság elérésének időpontja folyamatosan kitolódik, és a fiatalok alapvető problémájává válik az önállóságra való képtelenség. A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekekre, és az onnan kikerülő nagykorúakra ez a megállapítás fokozottan igaz.

Egyik fő probléma, hogy a gyermekek viszonylag későn, már kész szocializációs mintákkal

kerülnek a gyermekvédelmi szakellátásba és a berögzült minták, magatartásmódok már nehezen átírhatóak, illetve a hiányosságok pótlására a nagykorúságig terjedő idő általában kevés. Gondolunk itt a felsorolt praktikus készségek mellett olyan pszichés képességekre is, melyek az önálló életnek alapvető feltételei: pl. tolerancia, együttműködés, türelem, frusztrációtűrő képesség stb. Ezen kompetenciák elengedhetetlenek ahhoz, hogy a fiatal sikeresen be tudjon illeszkedni a társadalomba. Ami nehezítő tényező, hogy a gyermekek a társadalom periferiájáról indulnak, és visszaintegrálásuk nagyon nehéz, legyen szó akár iskolába járásról, akár a munkaerőpiacon való megjelenésről. A „saját lábra állás”-hoz, az önálló élethez legfőképp énerőre, önbizalomra és megfelelő realitásérzékre van szükség, ugyanakkor a személyiségsérülések következményeképpen pontosan ezek a belső potenciálok azok, mellyel a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek kevésbé rendelkeznek.

Fentiekben említett hátrányok kiküszöbölése csak bizonyos szintig lehetséges, amelyhez elengedhetetlen a fiatal együttműködése, mert ennek hiányában az önálló életre való felkészítés csődöt mond.

Az együttműködést azonban megelőzi egy bizalmi kapcsolat kialakítása, mely akár éveket is igénybe vehet. Az a fiatal, aki ellátási helyén nem talál kötődésre, akinek senki és semmi nem szolgál követendő például, nem fog együttműködni sem. Minden tanulási folyamat alapja a motiváció, ha megtaláljuk fiataljainkkal a megfelelő hangot, ha példát tudunk nekik mutatni, ha türelemmel és nem parancsszóval próbáljuk elsajátíttatni velük a számukra nélkülözhetetlen tudásanyagot, akkor van esély rá, hogy életképes felnőtteket engedünk útjukra, ellenkező esetben kárbavesztett energia és felesleges erőlködés a munkánk.

9.1. Lakásotthoni/gyermekeotthoni felkészítés:

- a fiatalok önálló életvitelre történő felkészítését minden érintett szakembernek (pl. pszichológus) segítenie kell,
- a lakásotthon fejlesztő pedagógusa egyéni üléseken foglalkozik a nagykorúság előtt álló gyermekkel, felméri képességeit, segíti azok fejlesztését,
- a felkészítés ideje alatt fontos, hogy a fiatal jövőtervet készítsen, megfogalmazza céljait, és lássa az azokhoz vezető utat.

A lakásotthonba/gyermekeotthonba történő bekerüléskor azonnal elindul ez a tanulási folyamat.

Nem szabad azonban megfeledkezni egy nagyon fontos tényről, amikor arról beszélünk, hogy a felkészítés mennyire sikeres vagy sikertelen. A lakás- és gyermekeotthonok esetében nagyon fontos és döntő szempont a bekerülő gyermek életkora. 17 éves vagy annál idősebb gyermek esetében különösen, ha például speciális szükségletű, érdemben nem beszélhetünk eredményes felkészítésről. Minél hosszabb ideje van a gyermek a rendszerben, annál nagyobb az esélyünk, hogy

kitartó, következetes neveléssel elérjük célunkat.

Gyakran hangzik el, hogy a gyermekek el vannak kényeztetve, de valójában a rendszer maga kényszerül a kényeztetésre, mert csak minimálisan vagy egyáltalán nem nyújt lehetőséget arra, hogy az önállóságra nevelés lépéseit következetesen végig tudjuk vinni.

A lakás- és gyermekotthonok esetében kiemelt szakmai cél az önálló életre nevelés, és minden olyan lehetőség biztosítása a gyermekeknek és fiataloknak, ami ezen jártasságok elsajátításához szükséges.

A lakás- és gyermekotthonokban folyamatosan tudatosítani kell a gyermekekkel a rájuk váró kötelezettségeket és az ezzel járó feladatokat, mindezt önmaguk későbbi sikerességének alapjaként. El kell érni, hogy a gyermek ne kötelező rossznak élje meg az otthon által megfogalmazott feladatokat, fontos, hogy kialakuljon egy kollektív „mi” tudat a gyermekekben, ezáltal egymás segítése és az otthon, mint élettér fontossága. Amíg ezt nem sikerül kialakítani, addig eredménytelenségre van ítélve a közös munka. Abban a pillanatban mikor ezt megérti és magáénak érzi a fiatal, akkor beszélhetünk a következő szakmai lépésről, az önálló életre felkészítés alapjairól. Maga a folyamat hosszú és nehézkes, mert nagyrészt olyan környezetből érkező fiatalokról beszélünk, akik eddig szinte szabadon, kötöttség nélkül élték életüket, más szabály-, norma- és viszonyrendszerhez igazodva. Ennek átalakítása nem megy egyik napról a másikra. Hosszú, türelmes, személyre szabott megoldásokban lehet csak gondolkodni. Ehhez megfelelő lehet egy bekerülést követő szakmai megbeszélés a gyermek jelen állapotáról, majd ezt követően egy valóban egyénre szabott terv elkészítése, melyben szerepel a cél és a hozzá vezető út egyaránt.

10. Otthonteremtési támogatás

Az önálló otthon megteremtését az otthonteremtési támogatásból igyekszünk megoldani.

Az otthonteremtési támogatás alacsony összege indokoltá teszi a megvásárolandó ingatlanok körültekintő kiválasztását, annak érdekében, hogy az alkalmas legyen azoknak az életkörülményeknek a megteremtésére, melyek biztosítják a munkavállaláshoz szükséges feltételeket. Fontos továbbá, hogy a mindennapi élethez szükséges szolgáltatások is elérhetőek legyenek.

Otthonteremtési támogatások igénylésének segítése érdekében ügyfélfogadási rendet alakítottunk ki, amely napokon az érintett fiatal felnőttek felkereshetik irodánkat tájékoztatás és ügyintézés érdekében.

Cím: 7621 Pécs, Megye u. 24., a Mandulafa Gyermekotthon Pécs épületében

Utógondozói Szakmai Egység irodája

Ügyfélfogadási idő:

Kedd: 8:00 – 12:00 óra

11. Az utógondozó személye

Nagyon fontos tudatában lenni, hogy a nagykorúvá válás és a segítő személyében bekövetkező változás természetesen újabb törést jelent a fiataloknak.

Annak ellenére azonban, hogy az előkészítés közben minden tőlünk telhetőt megteszünk, komoly szakmai hibának minősül, ha nem vesszük figyelembe, hogy a fiatalok addigi gondozási helye és annak szűkebb környezete mégiscsak egy kapaszkodó pont számukra a világban. Fontos, hogy a kapcsolat fokozatosan lazuljon, továbbá a fiatal számára fontos személy és az utógondozó egymással kapcsolatban álljon, és együtt támogassák a nagykorút.

12. Az utógondozó feladata

- A fiatallal rendszeres kapcsolatot tart, legalább havonta, illetve szükség szerint találkozik vele.
- A tanulói/hallgatói jogviszonnyal rendelkező fiatalok esetében figyelemmel kíséri tanulmányi előmenetelüket, szükség esetén konzultációt kér az oktatási intézménytől.
- Segíti az utógondozottak képességeiknek megfelelő képzési intézménybe történő felvételét.
- A fiatalok munkahelyhez való jutása érdekében figyelemmel kíséri a fiatal együttműködését az illetékes járási hivatal munkaügyi osztályával.
- A dolgozó fiatalok esetében tanácsadással segíti önálló életvezetésüket.
- Ellátja az intézményi ingatlanokban működő külső férőhelyeken elhelyezett fiatal felnőttek utógondozói ellátásával kapcsolatos feladatokat.
- Közvetlenül irányítja, szervezi és ellenőrzi az utógondozói otthon szakmai munkáját.
- Biztosítja a fiatal felnőttek egyéni szükségleteinek megfelelő szükség szerinti ellátását.
- Az intézmény által biztosított normatíva erejéig gazdálkodik.
- A csoportgazdálkodás megvalósulásakor köteles a fiatal felnőttek szükségleteit, az ésszerűséget és a takarékoskosságot szem előtt tartani.
- Feladata az ellátási helyre érkező fiatal tájékoztatása a házirendről, rokoni és baráti kapcsolatok ápolásának módjáról, panaszjog gyakorlásának lehetőségéről, térítési díjfizetési kötelezettségéről.
- Tanácsaival segíti a fiatalt készpénz és egyéb vagyona célszerű felhasználásában.
- Rendszeresen fórumot tart, ahol a fiatalok és a nevelő az együttélés szabályait rögzítik, további feladatokat határoznak meg, az elvégzett munkát értékelik.
- Gondoskodik arról, hogy a fiatalok az ellátmányukat időben megkapják.

- Kapcsolatot tart mindazokkal, akik a fiatalok önálló életkezdéséhez, munkavégzéséhez, társadalmi integrációjához segítséget nyújthatnak.
- Utógondozás esetén félévente/évente tájékoztatja az illetékes gyámhatóságot a fiatal utógondozásáról.
- Rendkívüli eseményekről a szakmai vezetőt haladéktalanul értesíti.
- A fiatalok ellátásának várható megszűnését megelőzően tanácsadással segítséget nyújt a családi környezetbe való visszailleszkedéshez, illetve az önálló életvezetéshez.
- Tájékoztatja a fiataalt, hogy az ellátásának megszűnését követően milyen lehetőségei vannak a szociális ellátások igénybevételére.
- Felméri az otthonteremtési támogatásra jogosultságot, összeállítja a kérelemhez szükséges iratokat, értékeli a fiatal által kiválasztott albérlet, illetve megvásárolandó ingatlan állapotát, értékét, elősegíti a kiválasztott ingatlan megvásárlását, segíti az elszámolás elkészítését, figyelemmel kíséri az ingatlan/albérlet birtokba vételét. Segíti a fennmaradó összeg határozat szerinti felhasználását.
- Az otthonteremtési támogatás szociális otthoni elhelyezésre történő felhasználása esetén együttműködik a fiatal leendő ellátási helyével.
- A szakmai vezető utasítása szerint helyettesítési feladatot lát el.
- Részt vesz a heti munkaértekezleteken.
- Tevékenyen részt vesz a szakmai egység munkájában és a szakmai program elkészítésében, megvalósításában.

13. A feladat végrehajtásának alapelvei

Az utógondozói ellátás során a fiatal felnőttel együttműködő szakemberek - különös tekintettel az utógondozóra - az alábbi alapelvek betartása mellett végzik a szakmai munkájukat:

- a) **Önkéntesség és együttműködés elve:** Az utógondozói ellátást a fiatal felnőtt önkéntesen veszi igénybe, így az együttműködést ennek megfelelően szükséges kialakítani. Az ellátás tehát nem hatósági feladatellátásra épül, hanem kifejezetten szolgáltató jellegű.
- Az együttműködés alapja a fiatal felnőttel közösen megfogalmazott és vállalt célok megvalósítása. Az együttműködésben érintett szakemberek mindenkor a fiatal felnőtt érdekeit képviselve végzik szakmai munkájukat. Közösen keresik mindazokat az együttműködési lehetőségeket, amik segítséget nyújthatnak a fiatal felnőtt önálló életkezdéséhez, problémáinak megoldásához. Különös figyelmet kell fordítani a diszkréció és az információ szükségessége közötti lehetséges ellentmondásra, a kompetencia és az illetékesség kérdésére, az esetleges szakmai szerepzavarokra.

- b) **Partnerség elve:** A fiatal felnőtt és a vele együttműködő szakemberek – elsősorban az utógondozó – a partnerség jegyében vállalják a fiatal felnőtt problémáinak a rendezésében való segítségnyújtást. Az egyenrangúság nem formális, hiszen a vállalt együttműködés az önkéntességre épül és a fiatal felnőtt nagykorúsága okán önjogú.
- c) **Probléma megoldására összpontosítás:** Fontos, hogy soha ne a fiatalok helyett oldjuk meg a problémát, hanem megfelelő mennyiségű információt bocsássunk a rendelkezésükre, melyek révén képessé tesszük őket az önálló döntéshozatalra. Az együttműködés során arra kell törekedni, hogy a fiatal felnőtt rövid-, közép- és hosszútávon is jól meg tudja határozni a kívánt változást. A problémát a maga komplexitásában szükséges értelmezni, a beavatkozásnak minden esetben célirányosnak kell lennie. Az egyes problémák esetében olyan megoldást kell választani, amely valóban előre viszi a problémamegoldást.
- d) **Reális célok kitűzésének elve:** Az együttműködési folyamatban végcélok és részcélok kerülnek kitűzésre. A megvalósítás során a cselekvést ezeknek a céloknak az elérése motiválja. A célok eléréséhez közösen szükséges meghatározni a vállalandó feladatok körét, a feladatteljesítéshez szükséges időt, valamint reálisan végig kell gondolni a szükséges feltételeket, ezek esetleges előteremtésének módját. A kitűzött célok mindenképpen a fiatal céljai legyenek.
- e) **Hatékonyság elve:** A fiatal felnőttel együttműködő szakemberek – elsősorban az utógondozó – munkavégzésük során törekszenek a hatékonyságra, mellőzik azon tevékenységeket, amelyektől nem várható megfelelő eredmény. Ennek előfeltétele, hogy a szakember képes legyen megbecsülni tevékenysége várható következményeit, a hatékonyság várható fokát.
- f) **Pozitivitás elve:** A fiatal felnőttel együttműködő szakemberek – elsősorban az utógondozó – törekszenek a pozitívumok, személyes erősségek, meglévő készségek, kompetenciák hangsúlyozására.
- g) **Rendszerszemlélet elve:** A fiatal felnőtt problémáit a vele együttműködő szakemberek egységben kezelik. Közösen keresnek válaszokat a problémákra, alapelvnek tekintik, hogy a fiatal felnőtt saját életével kapcsolatos döntéseit maga hozza meg. A szakemberek ebben a segítő folyamatban a problémák megoldásában kizárólag segítő szerepet vállalhatnak, a hosszú távú megoldások érdekében a természetes szociális kapcsolatokat erősítik, aktiválják

és funkcionálisabbá teszik. A fiatal felnőtt önálló életkezdésének támogatásakor csak hosszú távú megoldásokat preferálhatnak. A cselekvés egysége azt is jelenti, hogy az együttműködő szakemberek ugyanazon célok megvalósításában vállalnak szerepet.

14. A munka megvalósulásának módjai:

Mindenképpen a gyermekvédelmi szakembereknek kell kezdeményezni az első kapcsolatfelvételt, együttműködést, majd megállapodni a mindenkori kapcsolattartás formájában.

A fiatalokkal legalább havonta kell találkozni, természetesen szükség esetén gyakrabban.

Intézményünk személygépkocsit biztosít e célra, ha az nem áll rendelkezésre, akkor költségtérítés mellett használható saját gépkocsi vagy tömegközlekedési eszköz is.

A gyermekvédelmi szakemberek legyenek birtokában a fiatal felnőtt otthonában zajló lényeges történésekről szóló információknak, így szükséges a fiatal felnőttet körülvéő szervezetekkel (pl.: alapellátás családgondozója, tanár, gyakorlati hely vezető, albérlő társ stb.) történő – legalább telefonos – kapcsolatfelvétel.

Biztosítani kell mind a két fél részéről a folyamatos együttműködést, a látogatások közti időszakban a telefonon, e-mailen történő kapcsolattartást.

Az utógondozottakkal kapcsolatos legfontosabb történésekről a szakmai vezetőt tájékoztatni kell, természetesen ez megkívánja azt, hogy az utógondozó találkozzon a fiatal felnőttel, illetve a más szakmai egységben dolgozó kollégákkal (pl.: volt gyermekvédelmi gyám, lakás- vagy gyermekotthon nevelője, pszichológus stb.).

15. A minőségbiztosítás elemei

- az egység dolgozói legalább kéthetente egységértekezleten tájékoztatást kapnak a szakmai vezetőtől az intézményi értekezleten elhangzottokról, illetve az egységet érintő havi feladattervről. Megbeszélést tartanak, az aktuális feladatokon túl foglalkoznak a megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől esetmegbeszélést tartanak az esetek várható következményeire való felkészülés érdekében;
- a dolgozók részt vesznek a Központ által szervezett továbbképzéseken.

A nevelői/utógondozói munka a személyes kapcsolatokra épül, a gyermekvédelmi szakember a személyiségével dolgozik. A lélektelen, rutinszerű munkavégzés ellen, valamint a kiégés megelőzése érdekében folyamatosan tenni kell.

A szolgáltatást nyújtó szakemberek továbbképzési kötelezettségének teljesítése érdekében a munkáltató középtávú és éves képzési tervet készít, amelyben ütemezi a kötelező kreditpontok megszerzésének lehetőségeit a továbbképzési cikluson belül. Ennek keretében a szakemberek

tanfolyamokon, (saját és külső szervezésű) konferenciákon, tapasztalatcseréken, tanulmányi kiránduláson vesznek részt. Törekszünk arra, hogy az egyes munkakörök betöltésekor szakképzett dolgozót alkalmazzunk. Aki mégsem rendelkezik az előírt szakképesítéssel, nyilatkozatban vállalja az előírt szakképesítés megszerzését a munkáltató által meghatározott határidőn belül. Valamennyi dolgozó számára rendszeres, havi munkaértekezlet keretében tájékoztatás, információ csere, jogszabály-értelmezés, új ismeretek átadása történik. Esetmegbeszélések, esetkonferenciák, kommunikációs és konfliktuskezelő saját szervezésű programjaink is munkatársaink épülését szolgálják.

Szükséges a rendszeres és alkalomszerű esetmegbeszélések rendszerét kialakítani, hogy egyfelől a megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől az esetek várható következményeire való felkészüléssel növeljék egyéni szakmai tudatosságukat és formálják egységes nevelői stílusukat.

Ugyancsak törekedni kell a szakmai munka és a nevelők lélektani támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtésére is.

A szakmai személyiség erősítése és tudatosodása, az önreflexió fejlődése segíti a személyiség karbantartását és védelmet nyújt a nagy érzelmi megterhelések ellensúlyozására a kiegészítő megelőzése érdekében.

Ha a dolgozók kiegyensúlyozottak, az javítja a szakmai egység és az utógondozói otthonok légkörét és a fiatal felnőttekkel való kapcsolatot.

16. Továbbképzések, szakmai igényesség

A gyermekvédelmi munkában való részvétel alapvetően hivatástudatot feltételez, azonban a hivatástudat hiányában is végezhető hatékony munka, ha az megfelelő szakmai felkészültséggel és tevékenységgel párosul. A hivatástudat nem elvárás, viszont a folyamatos megújulásra kész szakmai munkavégzés igen.

Céljaink megvalósításának fontos feltétele a kollégák minél célirányosabb felkészültsége. Az egységes szemlélet kialakítása, egyfajta szociális érzékenység és nyitottság.

Ezért folyamatosan külső és belső képzéseken veszünk részt minél nagyobb számban, minél szélesebb körben. A konfliktuskezelési technikák elsajátítása, a kommunikációs tréningeken és szupervízióon való részvétel mind elősegítik a hatékonyságot.

A szakmai munkánk sikerességét sosem az egyes kollegák, hanem a csapatmunka egységessége nyújtotta, ezért szükségesnek tartjuk a csapatépítő tréningeket, amik segítenek a kiegészítő elkerülésében is.

17. Együttműködés:

17.1 Intézményen kívüli:

Oktatási intézményekkel: Elsődleges feladat a hozzánk kerülő fiatal felnőttek kapcsán, hogy piacképes szakma megszerzése érdekében megfelelő beiskolázás történjen a különböző oktatási intézményekben. Pályaválasztásnál, továbbtanulásnál közösen, a fiatal felnőtt képességeit, érdeklődését figyelembe véve keressük a legmegfelelőbb megoldásokat. Az utógondozó nevelő személyes vagy telefonos kapcsolatokkal, iskolalátogatásokkal, igazgatóval vagy osztályfőnökkel egyéni beszélgetést folytat a fiatal felnőtt beilleszkedéséről, tanulmányi munkájáról, magatartásáról.

Járási hivatalok gyámügyi osztályaival: otthonteremtési támogatások és utógondozói ellátásokkal kapcsolatos intézkedések esetén szükség szerint felkeressük az illetékes gyámhatóságokat a fiatal felnőttekkel kapcsolatos kérdések megbeszélése érdekében. Mindkét ügymenet esetében jogszabályi előírás szerint időszakos (éves, féléves vagy rendkívüli) tájékoztatásokat készítünk a gyámhatóságok számára.

17.2 Intézményen belüli:

A szakmai egységen belül evidencia a munkatársak közötti szoros és harmonikus együttműködés, a szakmai vezető koordinálása mellett hatékony feladatvégzés történik. Az intézményen belül, de a szakmai egységen kívül szinte napi rendszerességű az együttműködés a gazdasági-munkaügyi csoporttal, valamint a lakás- és gyermekotthonokkal.

18. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás:

Az Utógondozói Szakmai Egység szolgáltatásairól tájékozódhat minden érdeklődő az intézmény honlapján keresztül is. (www.bmgyk.hu)

III. Mellékletek

- Gyermekvédelmi Központ Baranya Vármegye Szervezeti és Működési Szabályzata
- házirend
- megállapodás az utógondozói ellátásról

Pécs, 2024. június 13.

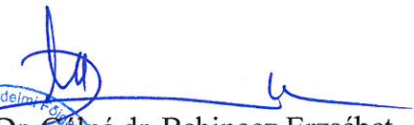
Jeszán Csabáné
intézményvezető

Lukácsné Szeles Éva
szakmai egység vezető

A szakmai programot a mellékletekkel együtt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
képviselésében. BANK-354-2/2024.....számon jóváhagytam.

Pécs, 2024. 07. 17......

Dr. Gábor dr. Babinecz Erzsébet
igazgató u.
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Baranya Vármegyei Kirendeltség